

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานทางการศึกษา และเป็นแนวหลักพื้นฐานในสามประการสำคัญของกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ทางการศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังนี้คือ จุดประสงค์ทางการศึกษาเป็นประเภทหรือชนิดต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงที่ปรารถนาให้มีขึ้นในตัวผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และวิธีการประเมินผล ก็ต้องทำให้สอดคล้องกับการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ และจุดประสงค์ทางการศึกษา

การเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชานั้น จะต้องอาศัยกระบวนการวัดและประเมินผลเป็นเครื่องตัดสินว่าในการเรียนการสอนนั้น ได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด ซึ่ง อนันต์ ศรีโสภา (2525) ได้กล่าวไว้ว่า " สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของระบบการจัดการศึกษา คือ การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เพราะจากการวัดและประเมินผลความก้าวหน้า ของนักเรียน จะช่วยให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครู และนักการศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะนำ การประเมินผลหลักสูตร แบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และยังช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้ถูกวิธียิ่งขึ้น "

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ก็เช่นเดียวกับ การเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็น ต้องอาศัยกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นแนวทาง หรือสื่อกลางที่จะทราบ

พื้นฐานหรือความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนอย่างถูกต้อง ยุติธรรม และเพื่อประเมินผลถึงขอบข่ายของหลักสูตร วิธีการสอน แบบเรียน หรืออื่น ๆ ดังนั้นแม้ในบางครั้งจะตั้งจุดมุ่งหมาย กำหนดหลักการ หรือจัดการเรียนการสอนไว้ดีเลิศ เพียงใดแต่ถ้าครูผู้สอนหรือผู้นำไปใช้ขาดเทคนิค วิธีการ หรือขาดหลักการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องรัดกุมและเที่ยงตรงแล้ว การเรียนการสอนหรือการดำเนินการต่าง ๆ ย่อมไม่เกิดความสัมฤทธิ์ผลและขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้การวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ยังเป็นเสมือนตั้ง เข็มทิศชี้นำคุณภาพของการศึกษา ที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องตระหนักถึง ให้ความสำคัญและสนใจต่อการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก กล่าวคือ แต่เดิมการวัดและประเมินผลมีจุดประสงค์ที่สำคัญ คือเพื่อตัดสินผลการเรียนว่าใครสอบได้-สอบตก หรือใครได้ระดับผลการเรียนใด แต่ในปัจจุบันนี้การวัดและประเมินผลมีจุดประสงค์สำคัญคือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน เพื่อผู้สอนจะได้ตัดสินใจในการสอนถูกต้องว่า ควรจะเริ่มต้นสอนอย่างไร ผู้เรียนควรได้รับการช่วยเหลือในเรื่องใด ผู้เรียนคนใดควรได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษจากผู้สอน เป็นต้น (เสริม ทศศรี, 2536)

การสอนพลศึกษาปัจจุบันมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางกีฬาต่าง ๆ และสามารถเข้าร่วมเล่นกีฬาได้ ในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้กับนักเรียน จึงควรประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นของกีฬาต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นสามารถเลือกทักษะที่เหมาะสมและน่าสนใจ สามารถนำไปใช้เล่นในเวลาว่างในชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ นอกจากนี้ทักษะทางกีฬายังเป็นหัวใจของโปรแกรมพลศึกษา และเป็นกุญแจนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ การวัดผลโปรแกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับแต่ละทักษะของกีฬา ควรจะได้รับการส่งเสริม (Hopkins, 1977) และในการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนที่เคย มุ่งวัดเฉพาะผลที่ได้จากการแสดงทักษะ ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง หรือ มีรูปร่างเล็ก ซึ่งจะเสียเปรียบในการเล่นกีฬาโดยส่วนใหญ่และได้ผลการประเมินการเรียนวิชาพลศึกษาในเกณฑ์ขั้นต่ำ เป็นสาเหตุให้นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาพลศึกษา และไม่รักที่จะออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการวัดผลวิชาพลศึกษา ในปัจจุบันจึงมีการวัดผลจากขบวนการแสดงทักษะที่ต้อง ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่ได้เปรียบหรือเสียเปรียบกันในด้านรูปร่างหรือ

ความแข็งแรง ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาไปสู่การมีทักษะกีฬาได้ และการวัดและประเมินผลก็มีความยุติธรรม ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และรักที่จะเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายในเวลาว่าง ซึ่งการวัดผลจากการขบวนการแสดงทักษะที่ถูกต้องนี้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา ที่ต้องการให้นักเรียนมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ในการเล่นกีฬาไม่ว่าจะเป็นกีฬาประเภทใดก็ตาม ผู้เล่นจะประสบผลสำเร็จในการเล่นกีฬานั้น ๆ ได้ จำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญของกีฬาประเภทนั้น กีฬาบาสเกตบอลก็เช่นเดียวกัน การที่จะให้การเล่นดำเนินไปได้ด้วยดี เป็นไปตามความมุ่งหมายของกีฬาบาสเกตบอล ผู้เล่นหรือนักกีฬาจะต้องมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญของกีฬาบาสเกตบอล ได้แก่ การรับ-การส่งลูก การเลี้ยงลูก และการยิงประตู นอกเหนือจากนี้แล้วผู้เล่นต้องรู้ กฎ กติกาการเล่นอีกด้วย (เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย, 2527)

วิริยา บุญชัย (2523) ได้กล่าวไว้ว่า "การเรียนทักษะทางกีฬาเป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาหรือนักพลศึกษาสามารถทราบสภาพความสามารถ หรือข้อบกพร่องของนักเรียนได้ โดยการใช้แบบทดสอบทักษะทางกีฬาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ข้อที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการแบ่งกลุ่มของนักเรียนเป็นพื้นฐานในการพิจารณาคะแนน หรือผลการเรียน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป และได้ให้ความมุ่งหมายที่สำคัญ ในการวัดทักษะทางกีฬาดังนี้

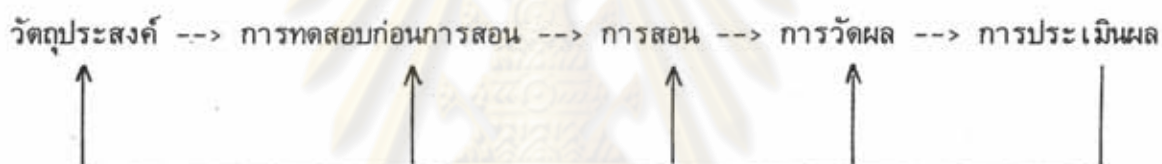
1. เพื่อประเมินความสัมฤทธิ์ผลและความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการพลศึกษาในโรงเรียน
3. เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจในการเรียนของนักเรียน
4. เพื่อประโยชน์ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถในแต่ละกิจกรรม"

ในการเรียนการสอนวิชาบาสเกตบอล วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้แสดงความคิดเห็นของการวัดและประเมินผลว่า "ครูควรได้กำหนดรายละเอียดและวิธีการตลอดจนส่วนประกอบที่สำคัญในการพิจารณาการให้คะแนนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างชัดเจนเพื่อจะได้เป็นแนวทาง หรือเกณฑ์ในการให้คะแนนได้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด"

การเรียนการสอนพลศึกษาในปัจจุบัน ปัญหาสำคัญของครูพลศึกษาคือการวัดผลการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ เครื่องมือวัดผลกิจกรรมทางพลศึกษาของไทยยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่

ครูพลศึกษา ใช้แบบทดสอบที่มีอยู่แล้วนำมาทดสอบผู้เรียน ครูบางคนนิยมใช้แบบทดสอบของต่างประเทศ และบางคนคิดสร้างแบบทดสอบขึ้นมาใหม่ ถ้าครูผู้สอนไม่มีหลักเกณฑ์ในการเลือกแบบทดสอบมาใช้ หรือสร้างแบบทดสอบขึ้นมาใหม่ ปัญหาต่าง ๆ จะเป็นผลเสียต่อการเรียนการสอน ปัญหาในการนำแบบทดสอบต่างประเทศมาใช้ ก็อาจจะไม่เหมาะสมกับกลุ่มประชากรในประเทศ หรือในการสร้างแบบทดสอบโดยครูผู้สอน ถ้าผู้สร้างขาดหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบที่ดีแล้ว ปัญหาต่าง ๆ จะเกิดขึ้น เช่น มีรายการทดสอบจำนวนมากทำให้ใช้เวลาในการทดสอบมากด้วย แทนที่จะใช้เวลาเหล่านั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ในการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ซึ่งมีรูปแบบ ดังนี้ (Baumgartner and Jackson, 1987)

ดังนั้นในการสร้างเครื่องมือวัดทักษะกีฬาบาสเกตบอลก็ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ การทดสอบก่อนการสอน การสอน เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปอย่างถูกต้อง โดยเครื่องมือวัดผลนั้น ต้องสามารถวัดทักษะกีฬาบาสเกตบอล ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสอดคล้องกับการทดสอบก่อนการสอนการสอน และการประเมินผลด้วย (Baumgartner and Jackson, 1987)

จากการที่ผู้วิจัยเคยเป็นผู้สอนวิชาบาสเกตบอล ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาก่อน และได้พบปัญหาของการใช้แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบทักษะที่วัดเฉพาะผลที่ได้จากการแสดงทักษะ (Product oriented measurement) ไม่ได้มีการวัดในส่วนของ ขบวนการแสดงทักษะ (Process oriented measurement) ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ ซึ่งในบางครั้งอาจทำให้ผู้เรียนที่แสดงทักษะที่ไม่ถูกต้อง แต่ผลที่ได้จากการแสดงทักษะนั้นมาก จึงทำให้เขาเข้าใจผิดคิดว่าตนเองมีทักษะในกีฬาบาสเกตบอล และทำให้เขาแสดงทักษะที่ผิด ๆ นั้นต่อไป ซึ่งเป็นจุดอ่อนของการใช้แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล ที่มี

อยู่ในปัจจุบัน ในการเรียนการสอนวิชาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐานนั้น การที่ผู้เรียนมีทักษะที่ถูกต้องมีความจำเป็นมาก เพราะทักษะขั้นพื้นฐานนี้จะเป็นรากฐานของการพัฒนาไปสู่ทักษะขั้นสูงยิ่งขึ้นต่อไป ดังนั้นการวัดผลการเรียนวิชาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นความถูกต้องในการวัดขบวนการแสดงทักษะนั้น ๆ

เหตุผลดังกล่าวนี้ เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ จะสามารถใช้วัดทักษะกีฬาบาสเกตบอล จากขบวนการแสดงทักษะ หรือท่าทางที่ถูกต้องในการแสดงทักษะเหล่านั้น เพราะในชั้นการเรียนการสอน ครูได้สอนเกี่ยวกับขบวนการแสดงทักษะ ดังนั้นการวัดผลก็ควรวัดจากขบวนการแสดงทักษะด้วยเช่นกัน และทั้งนี้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาบาสเกตบอล การทดสอบก่อนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน อย่างถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของวิชาพลศึกษา ซึ่งแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาบาสเกตบอลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แก่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนสายน้ำผึ้ง และโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ประจำปีการศึกษา 2537
2. ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่วัดผลจากขบวนการแสดงทักษะของนักเรียน โดยมีรายการทดสอบ 4 รายการ คือ การส่งลูกสองมือระดับอก การเลี้ยงลูกสูง-ต่ำ การยืนยิงประตูมือเดียว การวิ่งกระโดดยิงประตู

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการวัดผลและประเมินผล จากขบวนการแสดงทักษะกีฬาบาสเกตบอลของผู้ที่เข้ารับการทดสอบ ซึ่งสามารถใช้วัดความสามารถ ในการแสดงทักษะกีฬาบาสเกตบอลได้
2. ผู้เข้ารับการทดสอบทุกคนแสดงทักษะกีฬาบาสเกตบอลด้วยความเต็มใจ และเต็ม ความสามารถ

คำจำกัดความในการวิจัย

ผู้เข้ารับการทดสอบ หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ที่มีอายุระหว่าง 13 - 15 ปี

ทักษะกีฬาบาสเกตบอล หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการเล่นบาสเกตบอล อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่มีทักษะสูง หมายถึง ผู้เข้ารับการทดสอบที่เป็นนักกีฬาบาสเกตบอล ของโรงเรียน

กลุ่มที่มีทักษะต่ำ หมายถึง ผู้เข้ารับการทดสอบที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาบาสเกตบอล ของ โรงเรียน และได้ผ่านการเรียนวิชาบาสเกตบอลที่เป็นวิชาบังคับแก่น มาแล้ว

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ครู ผู้ฝึกสอน โค้ช กรรมการผู้ตัดสิน กีฬาบาสเกตบอล ที่มี ประสบการณ์ในการสอน การฝึก การโค้ช หรือการตัดสินกีฬาบาสเกตบอล มาเป็นเวลาไม่น้อย กว่า 5 ปี

แบบทดสอบที่วัดเฉพาะผลจากการแสดงทักษะ (Product oriented measurement) หมายถึง แบบทดสอบทักษะที่วัดผล จากผลที่ได้จากการแสดงทักษะเท่านั้น

แบบทดสอบที่วัดผลจากขบวนการแสดงทักษะ (Process oriented measurement) หมายถึง แบบทดสอบทักษะที่วัดผลจากขบวนการแสดงทักษะ หรือวัดผลจากท่าทางการแสดงทักษะ นั้นเอง

แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน หมายถึง เครื่องมือวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อ วัดความสามารถทางทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน จากขบวนการแสดงทักษะ (Process oriented measurement) ของผู้เข้ารับการทดสอบ ประกอบด้วยแบบทดสอบ 4 รายการ คือ

1. แบบทดสอบทักษะการส่งลูกสองมือระดับอก (Two handed chest pass)
2. แบบทดสอบทักษะการเลี้ยงลูกสูง-ต่ำ (High-low dribbling)
3. แบบทดสอบทักษะการยืนยิงประตูแบบมือเดียว (One hand set shot)
4. แบบทดสอบทักษะการวิ่งกระโดดยิงประตู (The lay-up shot)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้มีแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความตรงและความเที่ยงที่เชื่อถือได้
2. เพื่อให้ครู และนักเรียนได้ทราบถึงข้อบกพร่องในการเรียนการสอนของตนเอง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน
4. ผลของการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย